

Jutta Richter

JA SOM
TU LEN
PES

PERFEKT

JA SOM
TU LEN PES

Text © Jutta Richter
Illustrations © Hildegard Müller
Slovak translation © Ján Jambor 2017
Slovak edition © Perfekt 2017

Jutta Richter

JA SOM TU LEN PES

Ilustrácie
Hildegard Müller

Prvá kapitola,

na začiatku ktorej veľmi spokojne
ležím na slnku

Takýto jesenný deň. Takýto čertovsky pekný jesenný deň. Psie počasie, pravé psie počasie. Slnko hreje ako materinské mlieko. Ako lízanie brucha. A do sýtosti som sa nažral. Do sýtosti som sa napil. Do sýtosti som sa nalovil. Tentoraz som ho takmer lapil, myslím toho zajaca. Nechýbalo veľa. Škoda, že zapískali. Na desatinu sekundy som stratil pozornosť. Sú však takí. Zapískajú vždy, keď sa už blížim k cieľu. Zadovážili si píšťalku na psa. Príšerné! Preniká to až do špiku kostí. Vlastne sa volám Brendon, ale volajú ma Anton. Hovoria, že ma prekrstili, lebo Anton sa vyslovuje ľahšie ako Brendon. Slová im nevychádzajú z úst tak ľahko. A pravdepodobne preto po-

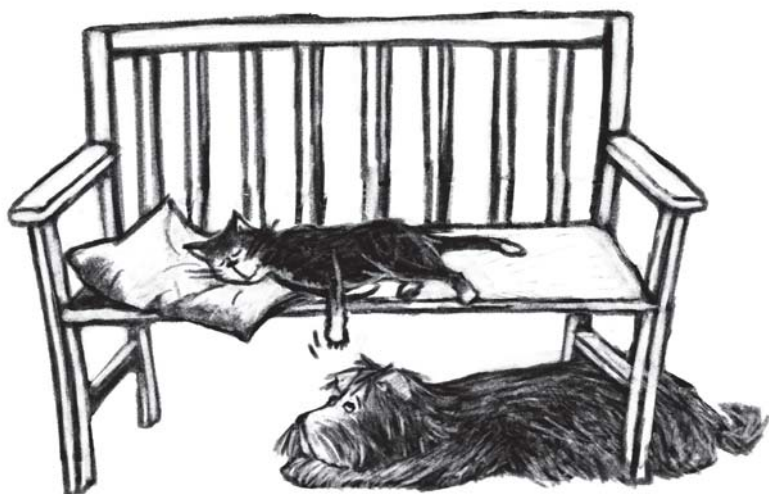

trebujú píšťalku na psa. A vôbec, chýba im elegancia a zaberajú málo miesta. Možno je to tým, že majú kratší jazyk ako ja.

Dovolíte, aby som sa predstavil? Moje meno je Brendon a pochádzam z Maďarska. Zo starého plemena pastierskych psov. Moji bratia sa volajú Béla, Bratko a Bence. Stratil som ich z očí. Tak to u psov chodí. Stratíme sa z očí už po niekoľkých týždňoch, oddelia nás od seba, dostaneme nový domov, nových pánov, nové prostredie, nové pachy. Nie je pre nás ľahké, aby sme si na to nanovo privykli, no jednoducho sme múdri, vieme sa prispôbiť, a keď sa všetko vydarí, tak v novom domove čoskoro obsadíme najlepšie miesta. A to je dôležité. Ak chceš mať dobrý život, musíš si obsadiť najlepšie miesta. Teraz je najlepším miestom záhradná lavička pri vchodových dverách. Mäkký vankúšik, trochu tieňa a trochu slnka. Dnes ma ani muchy nerušia. Vlažný vzduch, zľahka povieva vánok.

Do nosa mi stúpa vôňa pečeného mäsa, a tak môžem driemať a snívať. O Maďarsku, o puste a o stádach. Mali sme také veľké stáda, že na ich ustráženie bolo treba šesť pastierskych psov. Maďarský stepný hovädzí dobytok, prasiatka mangalice a racky. Najradšej som mal racky. Tieto ovce majú rohy ako závity a vážnu tvár. Vyzerajú učene a múdro, no zdanie klame, lebo v konečnom dôsledku sú hlúpe ako každá ovca a bez pastierskeho psa by boli stratené. Najlepší bol môj strýko Ferenc. Zachránil nejednu racku. Bojoval dokonca proti šakalom zlatým a porazil každú mačku divú... Ach, život je taký skvelý! Mäkký vankúšik, trochu slnka a trochu tieňa, ktorý sa teraz zväčšuje a tmavne... Au! Znova sa prikradla! To robí vždy. Prikradne sa, skočí a ešte v skoku vystrčí pazúry ostré ako nôž. Do môjho nosa. Tak to zabolí, že sa mi hneď zatmie pred očami. Ani to najlepšie miesto nie je hodné tejto bolesti. Neviem to pochopiť. Veď som tu bol napokon prvý ja, veď

sú to napokon *moje* najlepšie miesta. Prečo len prichýlili túto mačku? Prečo? Bol som vlúdny, chcel som ju pozdraviť, oňuchať ju a oblízať. Tak sa to robí u nás v Maďarsku, treba pozdraviť nového spolubývajúceho. Sme predsa otvorení a máme súcit. A čo urobí ona? Taká malá, aká len je, zavrčí na mňa, zaprská a dokonca si odplúje. A pritom celkom vlúdne krúti chvostom. Čo si teda mám o tom pomyslieť? Samozrejme to, že sa chce hrať. Začnem krútiť chvostom aj ja. Zdvihne labku. Napodobním ju. Vtedy vystrčí pazúry a hlboko mi ich zatne do nosa. Prišlo to tak rýchlo a tak to zabolelo, že som zavyl a ušiel pod pohovku. Tvárila sa spokojne. Z labky si oblizla krv. Potom vyskočila do kresla. Zdôrazňujem, že do *môjho* kresla, na *moje* miesto. Skrútila sa do kľbka a zaspala. Odvtedy máme vojnu. Vyhybam sa jej. Zakráda sa za mnou. Túto vojnu nikdy v živote nevyhrám. Vie liezť po stromoch, vyskočí zo zeme na múr. Keď ja stojím dolu, je ona vždy hore. A keď

začnem nahlas a zachrípnuto štekať, tak prídu moji ľudia a zvolajú „fuj!“, „dost!“ a „nie!“. Potom skloní hlavu, nevinne sa zatvári, mňaučí a pradie a oni ju hladkajú a ľutujú. Zo zúfalstva by som až zavyl! Volajú na ňu Micka. Je čierna a má žlté oči, ktoré v noci svietia. Po nociach vysedáva vonku na múre a vydáva zvuky, že by ste si pomysleli, že má v sebe čerta. Zdá sa však, že jej krik mojim ľuďom neprekáža, lebo Micke nikto nepovie „dost!“, „fuj!“ a „nie!“.

Možno preto, že mraučí, keď na ňu zavolajú. A preto, že sa im obtiera o nohy.

Môj strýko Ferenc nás pred mačkami stále varoval. Povedal, že všetky pochádzajú z mačky divej, a povedal, že najhoršie sú čierne. Keď vyrastú, sú veľké ako leopard, a keď im dosť zavčasu nenaznačíme, aby sa krotili, tak by aj jahňatá roztrhali. V maďarčine sa hovorí: *Az okosabb enged*. Múdrejší ustúpi. Nemám na výber, som múdrejší. Ach, taká bolesť! Ach, taká porážka! Už zase je ona hore. Už zase som ja dolu. Rozťahuje sa na mojej záhradnej lavičke. Na mojom najlepšom mieste. Robí sa, že spí, pritom jej akoby náhodou jedna labka visí a hompála sa mi pred očami, takže môžem vidieť, ako celkom pomaličky vystrkuje pazúry a rovnako pomaličky ich sťahuje do mäkkých vankúšikov. U nás v Maďarsku by sa to neodvážila spraviť ani jedna mačka domáca. Všetky mačky v Maďarsku vedeli, kam patria, o to sa už postaral strý-

ko Ferenc; patrili na senník či na lúku, kde celé hodiny museli čupieť v tráve, aby sa im konečne aspoň raz dostala do pazúrov vychudnutá myš. No čo už, tu je to jednoducho ináč. Nie je tu nijaký strýko Ferenc. Tu sa volám Anton a v tejto krajine som odkázaný sám na seba. Niežeby som sa chcel sťažovať. Vcelku som mal šťastie. Miska je vždy plná, voda čerstvá a za odmenu dostávam prasacie uši. Sušené, chrumkavé a lahodné. A chvalabohu tu v dome sú aj iné najlepšie miesta.

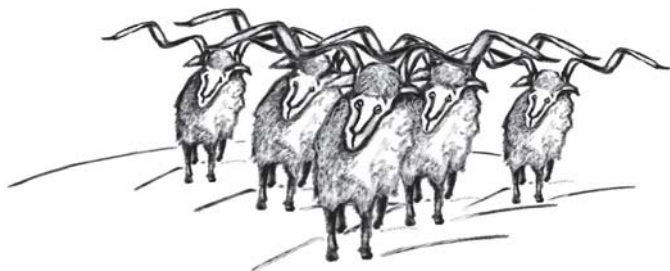

Druhá kapitola,

v ktorej vám predstavím svojich ľudí

Noví páni sú vľúdni. Pán sa volá Friedbert. Spája nás to, že radi chodíme na dlhé prechádzky. Túla sa so mnou lesom v čase i nečase. Samozrejme, že nie je taký rýchly ako ja. Je to tým, že beží len na dvoch labách, a preto nedoskočí tak ďaleko. Aby ma privolal, vezme si píšťalku na psa a ja sa pokúšam nepočuť ju. Friedbert veľmi nerozumie pastierskym psom. Narodili sme sa na to, aby sme strážili veľké stáda. Stáda stepného dobytka, stáda mangalic a v neposlednom rade stáda raciek. Racky šklbú trávu, bečia a sú hlúpe. Nevedia, kde je sever a kde juh, bez nás by boli stratené. Pusta je totiž šíry kus sveta, najširší kus sveta. Tam žije šakal zlatý a tchor stepný, tam žije mačka divá a tiež psík medvedíkovitý. Mô-

žete tam utekať celé dni stále vpred. Nie sú tam ploty, hranice, lesy a ani domy. Rastie tam len zelená bujná tráva, niekedy stojí v poli vahadlová studňa, a keď máte šťastie, tak aj stará stodola, ktorá vás v noci ochráni pred dažďom a vetrom. Nebo je tam však vysoké a modré, také ako oceán. Žijeme vonku, vystavujeme ňufák vetru, vetríme nebezpečenstvo a vo dne v noci krúžime vôkol stáda. Keď sa nejaká ovca zatúla, tak to zviera privedieme späť. A nezastaví nás nijaká píšťalka na psa. Hovoríme tomu zodpovednosť. No Friedbert tomu hovorí neposlušnosť. Keby mi dal strážiť stádo raticiek, prišiel by na to, čo je vo mne. Ale to neurobí.

Racky tu nie sú. A nepoznajú ani šakala zlatého. Poznajú tu len zajace a kačky. Zajace sú pre mňa príliš rýchle. Veď ja by som ich rád zahnal, ale kľučkujú a krčia sa v tráve. Zajačí národ jednoducho nevie, čo je to poriadok. O tých kačkách radšej celkom

pomlčme. Vysedávajú vo veľkých kídloch, robia krik, a len čo sa priblížim, vzlietnu. To je tou píšťalkou na psa a Friedbertom, nie mnou. Ako mám prevziať zodpovednosť? Ako mám ukázať, čo dokážem? Takže ešte raz: *Az okosabb enged*. Múdrejší ustúpi. Múdrejší som ja, to je istá vec. A keď to Friedberta poteší, viem ísť aj popri nohe. Vtedy totiž dostanem za odmenu prasacie uši. A za prasacie uši urobím takmer všetko.